

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā

Liellopi un teļi

9. - 10. aprīlis 2014. Brisele

Izskatāmie jautājumi:

1. Liellopu gaļas tirgus:
 - KTO prezentācija par tirgus perspektīvām, ietverot pasaules ražošanu un patēriņu;
 - KTO prezentācija par prognožu grupas rezultātiem;
2. KLP deleģētie akti liellopu gaļas nozarē;
3. Liellopu elektroniskā identifikācija un brīvprātīgā liellopu gaļas marķēšana;
4. Regula 1169/20011 - informācijas sniegšana patērētājiem par produktiem, kur gaļa ir kā sastāvdaļa;
5. Divpusējās tirdzniecības sarunās ar ASV un Mercosur;
6. Pārbaudes zirgu gaļas klātbūtnes noteikšanai;
7. Dzīvnieku klonēšana;
8. Dzīvnieku veselības likums;
9. Programma "Tīrs gaiss Eiropai".

Kopsavilkums

Eiropas Savienībā (ES) ir vērojams liellopu gaļas cenu kritums un ražošanas izmaksu kāpums. Liellopu gaļas cenas ir samazinājušās par 5% no šī gada sākuma.

Pat īstermiņā prognozējot liellopu gaļas ražošanas pieaugumu, tad ilgtermiņā liellopu gaļas ražošana un patēriņš samazināsies. ES tiek prognozēts, ka liellopu gaļas ražošana un patēriņš samazināsies par 7% no 2014 - 2023 gadam salīdzinājumā ar 2010 - 2012. laika periodu. Šis kritums var izraisīt milzīgus sociālos un ekonomiskos zaudējumus lauku apvidos.

ES liellopu gaļas ražotājiem ir jāievēro daudz augstāki ražošanas standarti salīdzinājumā ar citām valstīm, tādejādi ES savus ražotājus nostāda visneizdevīgākajā konkurences situācijā.

Gaidāmajās divpusējās brīvās tirdzniecības sarunās Eiropas Komisijai (EK) ir jānodrošina, ka arī citām valstīm ir jāievēro ES ražošanas standarti. COPA-COGECA liellopu gaļas darba grupas dalībnieki un vadītājs aicina EK nākt klajā ar liellopu gaļas nozares ietekmes novērtējumu tirdzniecības sarunās starp ES un ASV un uzsākt sabiedrisko apspriešanu par to.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”*

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

1. Viedokļu apmaiņa par liellopu gaļas tirgu

EK prezentē pētījumu par tirgus situāciju un prognozētajiem ražošanas un patēriņa apjomiem pasaulē. Atzīmē, ka Eiropā novērojama liellopu skaita stabilizācija pagājušā gadā, ievērojams kritums eksportam uz Krieviju. Ražošanas apjomu samazināšanās vērojama Argentīnā (vietējās situācijas un nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ), toties ievērojams ražošanas pieaugums Austrālijā, prognozē, ka Austrālija kļūs par galveno eksportētājvalsti sektorā. No Brazīlijas vajadzētu importēt tikai no tādām fermām, kas ir ES pārbaudītas un akceptētas.

Gaļas patēriņa jomā tiek prognozēts putnu un cūkgaļas pieaugums uz liellopu gaļas patēriņa samazinājuma fona, kas ar laiku pieaugs tikai pamazām.

Plānots stiprināt euro pret dolāru.

COPA-COGECA iebilst, ka, ja gribam eksportēt uz trešajām valstīm, Turciju, Vidusjūras valstīm, tad tik stiprs eiro ir neizdevīgs. Pašreizējā situācija sektorā Eiropā nebūt neizskatās tik optimistiska, kā EK prezentētā. EK prognozes ir jāpapildina ar darbības punktiem, kā uzlabot situāciju vietējiem ražotājiem, nepieļaujot importu no valstīm, kas nav spējīgas izpildīt ES standartus.

Eksportu uz trešajām valstīm kavē arī dažādas sanitārās barjeras. Ir interesanti ārējie tirgi (Turcija, Āfrikas, Āzijas valstis), par tiem jārunā ar EK. Vajag kopēju pozīciju visā ES - panākt rituālās kaušanas legalitāti.

2. Prezentācija par KLP deleģēto aktu galvenajiem noteikumiem, kas attiecas uz liellopu gaļas nozari

Vairākās dalībvalstīs būs saglabāts saistītais maksājums (coupled payment) par zīdītājgovīm. Noteikti individuālie griesti saistītajiem maksājumiem - kopējais dzīvnieku daudzums, nekādu citu kvalitātes kritēriju nav.

Īrijā agrāk bija speciāls maksājums, saistīts ar ganībām aitu ganīšanai (sheep grassland payment), vai ko tamlīdzīgu arī varētu saglabāt, maksājot par ha, izmantojot 68.artikula elastības principu? EK pārstāvis norāda, ka nepieciešamie mērķi zālāju saglabāšanā var tikt sasniegti ar citiem KLP pasākumiem (piem., zaļošanu u.c.). Tas būs dalībvalsts pārziņā, maksājuma mērķis ir atbalstīt lauksaimniecības tipu, nozari (tādu, kas cieš grūtības). Dzīvnieku vienības nav minētas dokumenta tekstā, maksājums ir par specifisku dzīvnieku skaitu, kvota par atbalsta maksimālajiem apjomiem.

3. Jaunākā informācija par liellopu elektronisko identifikāciju un brīvprātīgo liellopu gaļas marķēšanu – prezentācija par galīgo vienošanos

Plenārsēdes balsojums 2. aprīlī.

5 gadu tranzītp periods elektroniskās identifikācijas ieviešanā pēc brīvprātības principa. Tikai pēc 9 gadiem būs iespējams to ieviest obligātā kārtā. Komisija pārbaudīs, kā notiek ieviešana, kā darbojas tehnoloģija. Tirdzniecībai un transportēšanai Eiropas Savienības iekšējā tirgū būs nepieciešamas dzīvnieku pase.

Obligātie nosacījumi netika pat skarti, liellopu gaļas obligāta marķēšana netika apspriesta.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

4. Informācija par Regulas 1169/2011 īstenošanu attiecībā uz informācijas sniegšanu patērētājiem attiecībā uz produktiem, kur gaļa ir kā sastāvdaļa

Būs sasniegts kompromiss starp dalībvalstīm. Parlaments izdarīja spiedienu, lai gaļas izcelsme tiktu marķēta. Runājot par patērētāju attieksmi - pētījumi liecina, ka 90 % respondentu Eiropas Savienībā vēlas saņemt šo informāciju. Lemesli pārsvarā saistīti ar pārtikas drošību, pirkt gaļu no vietējiem ražotājiem patērētājam šķiet drošāk kā nezināmas izcelsmes. Tomēr tiek prezentēts pieņēmums, ka patērētājs nav gatavs maksāt vairāk par produktu ar marķējumu. Tātad tas radīs nopietnus papildus izdevumus. Ir vērojama saasināta politiskā interese no dalībvalstīm šajā jautājumā, bet to pozīcijas ir pretrunīgas.

26. punkts paredz - jānorāda vieta, kur audzēts, kur kauts, šī informācija būs jāietver marķējumā.

Francijā ir nopietnas patērētāju organizācijas, kuras studē šos jautājumus un pārbauda informācijas patiesumu.

5. Diskusija par divpusējām tirdzniecības sarunām ar ASV un Mercosur

COPA-COGECA izsaka bažas, ka DJ TRADE, kas piedalās sarunās, neņem vērā lauksaimnieku intereses un nevēlas uzklaut sektora speciālistu viedokli, kas būtu jāņem vērā par liellopu gaļas importu, prasībām un standartiem; pārmet nedemokrātismu jautājumu apspriešanā un risināšanā.

Konsultatīvā grupa nolēmj iesniegt prasību DJ TRADE, kas ir atbildīga par bilaterālajām tirdzniecības sarunām un starptautiskajām attiecībām, jo uzskata, ka nav normāli, ka cita Konsultatīvā grupa spriež par lietām, kur mēs esam speciālisti.

Pārstrādes pārstāvji piekrīt lauksaimnieku viedoklim, ka notiek tirgošanās, lai sasniegtu politiskos mērķus un to labā upurē lauksaimnieciskos. Gaļas pārstrādes sektors vienmēr ir saistīts ar primāro ražošanu, ja cietīs lauksaimnieki, sagaidāma darba vietu samazināšanās un sociālo problēmu veidošanās visās ar lauksaimniecību saistītajās jomās lauku apvidos. Globālais gaļas tirgus vairs nenožīmē vienkārši kautķermeņus, ir pieaugušas arī patērētāja prasības, tirdzniecībai jānotiek uz līdzīgiem un godīgiem nosacījumiem.

EK ir mazāk pesimistiska.

6. Informācija par jauno pakalpojumu pārbaudēm, kas jāveic dalībvalstīm, lai konstatētu zirgu gaļas klātbūtni

29. martā jauns otrais koordinētais kontroles plāns, centās to veidot salīdzināmu ar 2013. gada kontroles plānu nekontrolētas zirgu gaļas klātbūtnes novēršanai. Testēšanas protokols netika harmonizēts, nav apstiprinātas testēšanas metodes gaļas dzīvnieku sugu klātbūtnē gaļas izstrādājumos. Šobrīd tiks veikta tikai DNS testēšana, nebūs medikamenta fenilbutazona klātbūtnes pārbaudes.

Līdzfinansējums 50 % (2013.gadā bija 75 %), vidējās izmaksas mazākas testu veikšanai (spriežot pēc dalībvalstu atskaitēm).

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPAS INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

7. Dzīvnieku klonēšana

EK saņemti 892 priekšlikumi par klonēšanas tehnoloģiju un 893 priekšlikumi par pārtiku, kas ražota no klonētiem dzīvniekiem (kas paši ir klonēti). Galvenie problēmpunkti :

- EFSA norāda uz labturības problēmām - izmantotie sieviešu kārtas surogātdzīvnieki un kloni paši var just ciešanas (dažkārt tie neizdzīvo),
- Negatīva uztvere ES iedzīvotāju vidū, ir ētiskas barjeras, bet arī daudz neizpratnes un pārpratumu.

EK lūdza prezentēt priekšlikumu, balstītu uz mākslīgo apsēklošanu, legāliem spēkiem, proporcionalitāti.

Izsekojamības un pārtikas marķēšanas izdevumi būtu neprognozējami un ļoti lieli.

COPA-COGECA pārstāvji diskutē, ka daudzās valstīs (Jaunzēlandē, ASV, Kanādā u.c.) kloni tiek izmantoti lauksaimniecības vajadzībām, kā būt pārliecinātiem, ka importā no Kanādas un ASV netiks ietverta klonu gaļa? Kurš būs spējīgs to kontrolēt, ja pašā ASV šo dzīvnieku gaļa netiek atbilstoši marķēta un vairums dzīvnieku netiek reģistrēti datu bāzēs? Kā nodrošinās gaļas izsekojamību?

Jābūt pārliecinātiem, ka klonēti dzīvnieki nenonāk Eiropas tirgū un pārtikas ķēdē. Valsts, kura varētu pieļaut klonētu dzīvnieku eksportu, jāizslēdz no bilaterālajām sarunām.

8. Dzīvnieku veselības likums

Dzīvnieku Veselības likums ir jau ārpus EK ietekmes, pašreiz atrodas starpinstitucionālo diskusiju pārziņā. Tiks ietverts arī sugu un slimību saraksts.

Dzīvnieku veselības vizītes - vai EK ir gatava kompromisiem? EK apstiprina, ka tās domātas kā papildus pasākums, to noteiks vietējie apstākļi un to nepieciešamību dalībvalstis varēs noteikt, diskutējot ar operatoriem.

Arī par oficiālajām kontrolēm EK pieļauj, ka dalībvalstīm varētu ļaut elastīgāku pieeju to veikšanā, par to vēl nepieciešamas diskusijas.

EK apgalvo, ka importam no trešajām valstīm ir noteiktas tādas pašas prasības, kā Eiropas Savienības dalībvalstīs.

9. Programma "Tīrs gaiss Eiropai "

Labota nacionālo emisijas griestu direktīva 2003/35/EC, Agri-Info ir pieejamas prezentācijas. Dalībvalstīm būs pienākums nākt klajā ar pašu nacionālo gaisa emisijas programmu. Kādi būs pretargumenti EK, ieskaitot metāna emisiju? Nepieciešami komentāri!

Ja katrai dalībvalstij būs jāsamazina gāzu emisija par 30% (Eiropas Savienībai kopumā par 27 %, tas tiks sadalīts starp dalībvalstīm), tādējādi ļoti stipri ietekmēs lauksaimniecību, piena kooperatīvus, tomātu audzēšanas sektoru.

Maija Pontāga

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr.2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.